Teknologiateollisuus

Helsingissä 21.3.2022

Liikenne- ja viestintävaliokunnalle

Asia: E 21/2022 vp Valtioneuvoston selvitys: Komission puolustuspaketti: komission panos Euroopan puolustukseen sekä turvallisuuden ja puolustuksen kannalta kriittisten teknologioiden etenemissuunnitelma

Kiitämme mahdollisuudesta lausua Komission puolustuspaketista. Paketti korostaa eurooppalaisen puolustusteollisuuden kilpailukykyä, Euroopan puolustusmarkkinoiden yhdentymistä sekä eurooppalaisen yhteistyön lisäämistä sotilaallisten suorituskykyjen kehittämisessä. Paketin julkaisemisen jälkeen Euroopan turvallisuusympäristö on heikentynyt radikaalisti, minkä johdosta paketin toteuttamista tulee nopeuttaa. Yhteistä suorituskykyä on kehitettävä ennakkoluulottomasti, ja sen tulee olla käytettävissä koko EU:n alueella.

Erityistä huomiota on kiinnitettävä rahoituksen saatavuuteen. Yritykset eivät ryhdy tuottamaan puolustukseen tarkoitettavia tuotteita, jos ne voidaan sen perusteella luokitella ei-kestäviksi rahoituskohteiksi. Suomen ei tule tukea taksonomian hyväksymistä esitetyssä muodossa.

Teknologioita tulee kehittää perinteisen siviiliteknologian, puolustusteknologian sekä avaruusteknologian sektoreiden synergioita hyödyntäen. Perinteinen puolustusteollisuus ei ole enää teknologisen kehityksen edelläkävijä vaan erityisesti digitalisuuteen pohjautuvia teknologioita kehitetään ennen kaikkea ns. siviiliyrityksissä. Horisontti Eurooppaa, Digitaalista Eurooppaa, Innovation Fundia, Verkkojen Eurooppaa, Euroopan puolustusrahastoa sekä Euroopan Investointipankin instrumentteja tulee vahvistaa ja toimintaa yhdistää synergioiden hyödyntämiseksi. Puolustushallinnolla tulee olla riittävät resurssit eurooppalaisia yhteistyöprojekteja varten.

Puolustusmateriaalin yhteishankkeet ovat erittäin haastavia ja monimutkaisia, joissa politiikalla on suuri rooli. Riskinä on, että tällaisiksi hankkeiksi päätyisivät lähinnä suurten jäsenmaiden ajamat lippulaivahankkeet, jotka eivät välttämättä sovellu Suomen oloihin. On välttämätöntä huolehtia siitä, että suomalaiset toimijat pääsevät projekteja voittaviin konsortioihin mukaan, koska komission esittämillä aloitteilla jaetaan käytännössä Euroopan markkina eri suorituskykyalueilla ja poistetaan kilpailu tulevaisuudessa. Tähän tulee vaikuttaa sekä poliittisesti että kansallisella rahoituksella.

Kyberturvallisuuden merkitys tulee edelleen kasvamaan laaja-alaisesti kaikissa digitalisaatiota hyödyntävissä järjestelmissä, niin puolustusjärjestelmien kuin siviilisektorin informaatiojärjestelmien ja avaruuden hyödyntämisen osalta. Tästä syystä kyberuhkia ja -turvallisuutta ei tule käsitellä osana hybridiuhkista käytävää toimintapoliittista keskustelua. Sen sijaan on selkeytettävä, miltä osin toimintapolitiikka, suorituskykyjen kehittäminen ja näihin liittyvät hankkeet kohdistuvat yhteiskunnan (mukaan lukien asevoimien) toimintojen suojaamiseen ja miltä osin asevoimien ns. hyökkäyksellisiin kykyihin. Kyberpuolustuksen kehittämisessä on hyödynnettävä teollisuuden ja tutkimuslaitosten osaamista nykyistä vahvemmin mukaan lukien kumppanuudet.

Teknologiateollisuus ry

Eteläranta 10, PL 10, 00131 Helsinki
Puhelin 09 192 31
www.teknologiateollisuus.fi
Y-tunnus: 0215289-2

Kannatamme Suomen tavoitetta sisällyttää strategiseen kompassiin kirjaus kokonaisvaltaisesta hybridityökalupakista, jossa on yllä mainitun mukaisesti selkeytettävä, miltä osin on kyse kyberrikosten torjunnasta ja miltä osin sotilaallisen hyökkäyksen torjuntatoimista.

Myös pienten ja keskisuurten yritysten kyberosaamiseen ja laajaan digikyvykkyyteen on investoitava laajasti EU:ssa resilienssin vahvistamiseksi (ml. teollinen data, robotiikka, IIoT, digitaaliset kaksoset, 5G/6G). Kyberturvallisuus ja digitalisaation vauhdittaminen tulee jatkossa huomioida kaikissa unionin politiikkastrategioissa.

EU:ssa on tehty viime vuosien aikoina lukuisia toimia ja annettu lainsäädäntöä, jotka vahvistavat EU:n resilienssiä kyberympäristössä. Myös rahoitusta on ohjattu kyberuhkien torjuntaan ja kybersuorituskyvyn kasvattamiseen. Nämä toimet kohdistuvat suurelta osin elinkeinoelämän toimintoihin ja toimijoihin. Näin on myös mainitun valmisteilla olevan kyberresilienssisäädöksen osalta (joka luo minimivelvoitteita internetiin kytkettyjen tuotteiden ja palvelujen kyberturvallisuudelle), ja onkin perusteltua, että säädöksen tulee koskea myös puolustusalan tuotteita. Siviili- ja puolustustoimijoiden yhteistyötä tulee vahvistaa EU:n kyberpuolustustoimijoiden, kuten jäsenmaiden asevoimien, teknisen suorituskyvyn vahvistamiseksi. Tätä silmällä pitäen myös EU:n kyberkompetenssikeskuksen roolia tulisi vahvistaa esim. keskuksen strategista agendaa kehittämällä.

Komission etenemisasiakirja koskien kriittisiä teknologioita luettelee joukon kriittisiä teknologioita sekä toimenpiteitä niiden kartoittamiseksi. Komission toimien tulisi vahvasti tukea raaka-aineiden ja komponenttien saatavuutta. Ilman niitä ei ole mahdollista kehittää puolustuksen tarvitsemia kriittisiä teknologioita.

Komissio aikoo kartoittaa kriittisiä teknologioita, riippuvuuksia, haavoittuvuuksia ja suorituskykyaukkoja keräämällä yrityksiltä sellaista tietoa, joita ne eivät keskenään saa kilpailulainsäädännön takia jakaa. Komissio jakaa tämän turvaluokitellun tiedon jäsenmaiden kanssa. Suurin osa jäsenmaiden hallinnoista tulee jakamaan tiedon omalle teollisuudelleen, mikä vääristää pelikenttää ja vaarantaa kilpailua Euroopassa.

Komission puolustuspakettia tulee käsitellä osana kansallista teollisuuspolitiikkaa sekä kokonaisturvallisuuden rakentamista. Suomen teknologiastrategian ja -politiikan tulee huomioida kansallisen turvallisuuden tarpeet.

Liitteenä Puolustus- ja Ilmailualan yksityiskohtaisempi lausunto, jota Teknologiateollisuus ja Kyberala tukevat.

Kunnioittavasti

Teknologiateollisuus ry

Eteläranta 10, PL 10, 00131 Helsinki
Puhelin 09 192 31
www.teknologiateollisuus.fi
Y-tunnus: 0215289-2

Matti Mannonen
Johtaja, teknologinen edelläkävijyys
Teknologiateollisuus ry
040-5447047
matti.mannonen@teknologiateollisuus.fi

Peter Sund
Toimitusjohtaja
Kyberala ry
050-5650621
peter.sund@teknologiateollisuus.fi

Liite: PUOLUSTUS- JA ILMAILUTEOLLISUUS PIA RY:N LAUSUNTO KOMISSION PUOLUSTUSPAKETISTA